Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 288. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 19-го ГРУДНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 19, 1979 No. 288. VOL. LXXXVI.

ВІДБУЛАСЯ ПЛЕНАРНА НАРАДА РАДИ ДИРЕКТОРІВ ЗУАДК-У

Філядельфія, Па. (І. Сокільний) — Дня 1-го грудня ц.р., у домівці Суспільної Служби ЗУАДК-у відбулась річна пленарна нарада Ради Директорів ЗУАДК-у у Філядельфії при численній участи членів Дирекційної Ради, Екзекутиви та Контрольної комісії ЗУАДК-у. Присутніх на нараді було 28 осіб, які заступали 22 краєві товариства і організації.

Наради відкрив д-р О. Білик, президент ЗУАДК-у, запропонувавши обширну програму денного порядку, що її присутні приняли без поправок. Нарадами проводив д-р Іван Флис.

Звітування на нараді розпочав д-р О. Білик, подавши загальний перегляд праці ЗУАДК-у на протязі останніх 8 місяців. Д-р О. Білик довше зупинився на конференції Світової Ради Суспільної Служби СКВУ, яка відбулась в половині листопада ц.р., в Торонто. Він на цій конференції заступав ЗУАДК; конференція була успішною, під час неї доповідали: д-р М. Квітковська, інж. В. Палієнко, Раїса Мороз, Надія Світлична та д-р О. Білик, який запропонував 6 рекомендацій відносно діяльности суспільно-допомогових організацій в системі СКВУ. Конференція ствердила, що українська громада є спонтанно жертвенна, але допомога дисидентам є часто нескоординована, тому треба докласти всіх зусиль, щоб координувати допомогові дії не тільки в окремих країнах, але теж в міжкрайовому маштабі. Конференція прийняла цілий ряд постанов, а саме: про переведення збірок на допомогу потребуючим, а зокрема дисидентам, політичним в'язням та їхнім родинам в порозумінні із церквами, та про спосіб звітування за переведені збірки до Світової Ради Суспільних Служб СКВУ. Вирішено теж посилити заходи, щоб успішніше допомогти у еміграційних справах бажаючим виїхати з України, Польщі, Югославії та інших країн. ЗУАДК та Суспільна Служба повинні подбати у найближчому часі про покликання до життя еміграційних представництв у Відні і Римі.

Д-р О. Білик ствердив, що збірки організовані ЗУАДК-ом на протязі двох останніх років були задовільними. Остання збірка Фонд допомоги переслідуваним і ув'язненим українцям, конто ч. 5968 в Українській Щадниці виносить на 1-го грудня ц.р. суму 2,107 дол., але ця сума є мінімальна, коли взяти до уваги потреби та важливість цього фонду. В европейському представництві ЗУАДК-у наладнано працю. Мгр А. Мельник працює як директор Европейського Представництва ЗУАДК-у в Мюнхені, над цим, щоби урухомити еміграційні станиці-представництва ЗУАДК у Відні і Римі, де скупчується поважна кількість емігрантів, які очікують на виїзд до країн Нового Світу. Екзекутива ЗУАДК прийняла рішення про продаж Дому ЗУАДК, а Президія оформила документи на цю продаж.

Д-р О. Білик виявив готовість дати вичерпну відповідь на кожний запит дискутантів.

Проф. д-р Б. Гнатюк як скарбник ЗУАДК-у склав фінансовий звіт за час від 1-го січня по 30-те листопада ц.р. У цьому часі в касі ЗУАДК-у було 39,735 дол. приходів і 32,128 дол. розходів. Касове сальдо виносить 7,607 дол. На високовідсоткових сертифікатах вміщене готівку 110,000 дол. Це багато організацій заляга є із вплатою членських вкладок.

Інж. Ю. Нестерчук, зв'язковий ЗУАДК-у у Вашінгтоні поінформував про те, як поступає справа реєстрації ЗУАДК у Державному департаменті. На його думку потрібно буде ще принаймні 3 до 4 місяці, щоби ЗУАДК відвоював свій статус, який втратив в 1975 році, занедбавши заряджену в тому році перереєстрацію. Тому ЗУАДК повинен шукати допомоги в уже зареєстрованих допомогових агенціях: католицький або протестантських установах, коли ідеться про оформлення еміграційних документів, оплату коштів переїзду та підшукання помешкання і праці для новоприбулих емігрантів. Над цією останньою проблемою присутні перевели основнішу дискусію, з якої пробивалась журба про те, що таке користання з допомоги інших установ може причинитися до того, що признання статусу для ЗУАДК-у Державний департамент може відкласти, на пізніше.

Д-р А. Лозинський, зв'язковий ЗУАДК-у до КАРЕ в Ню Йорку, належить до Ради директорів КАРЕ; ця організація має 28 організацій-спонзорів. ЗУАДК втішається добрим авторитетом в КАРЕ. За допомогою цієї організації можна висилати пачки до всіх країн світу за виїмком комуністичних. Від КАРЕ можна багато скористати з їхнього досвіду, а дальше у випадку численнішої еміграції.

Д-р М. Ценко, містоголова і референт ЗУАДК для еміграційних справ поінформував про тих емігрантів, які у Великій Британії (1), у Відні (1) та в Римі (1) очікують на виїзд до ЗСА або Канади. Д-р М. Ценко, який на Синодальних Днях у Римі був представником ЗУАДК-у, нав'язав контакт з Інтернаціональним Рятівничим Комітетом. Цей Комітет допомагає емігрантам в Римі, виплачуючи їм допомогу в сумі 150,000 лірів, але дві третини з цієї допомоги забирає винайм мешкання в Римі. Заповіджену допомогу УНСоюзу С. Караванському та його дружині треба привітати, бо це допомагає ЗУАДКові розв'язати проблему належного приміщення і підшукання праці для них. Зокрема організації — члени ЗУАДК повинні завжди простягати ЗУАДК-ві свою допоміжну руку у розв'язці складних еміграційних проблем. Признана квота 200 емігрантів для КУК канадським урядом повинна причинитися у великій мірі до позитивної розв'язки наших еміграційних проблем.

Інж. І. Скіра, голова Комісії Дому ЗУАДК-у подав присутнім основні фінансові дані про Дім ЗУАДК-у при 4829-35 Н. 6-та вулиця. В останніх роках ЗУАДК доплачував до цього дому понад 5,000 дол. річно. Це було спричинене тим, що деякі мешкання стояли не винаймлені, а кошти удержання дому та направки в останніх роках значно зросли. За рішенням Екзекутиви ЗУАДК-у цей Дім продано за 92,000 дол., з тим, що залишений мортгедж (гіпотечна позика) переписано на покупця Дому. На цьому закінчилося звітування і розпочалась дискусія.

У дискусії забрали слово: д-р Н. Пазуняк, д-р І. Скальчук, д-р А. Лозинський, о. С. Біляк, інж. М. Нич, п-ні Л. Сілецька, М. Ковальчин, інж. Ю. Нестерчук, інж. І. Скіра, д-р М. Ценко та ін. У висліді дискусії Рада Директорів ратифікувала ухвалу Екзекутиви ЗУАДК-у про продаж Дому та одобрила його продаж.

(Закінчення на стор. 3)

ГРУПА СЕНАТОРІВ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДКЛАСТИ ГОЛОСУВАННЯ В СПРАВІ САЛТ II

Вашінгтон. — Дев'ятнадцять американських сенаторів з обох політичних партій написали листа до президента Джіммі Картера, домагаючися відкласти голосування в справі ратифікації договору з СССР щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) аж після президентських виборів в осені наступного року.

Сенатські джерела повідомляють, що група під проводом сен. Сема Нанна, демократа з Джорджії, та сен. Джона В. Ворнера, республиканця з Вірджінії, представила в листі свої погляди на договір САЛТ II та американську мілітарну силу взагалі.

У листі сказано, що відкинення договору Сенатом на початку наступного року було б поважним ударом для американської закордонної політики та зохитало б відносини із західними союзниками та зродило б сумніви щодо американського проводу вільного світу. Але сенатори теж висловили затурбовання, що деякі постанови договору можуть послабити військову силу ЗСА.

У відповіді Білого Дому на листа сенаторів президент Картер заявив, що він згідний переговорювати на двопартійній базі, одначе, він сказав, що хоче, щоб голосування над договором відбулося чимскорше, віручи, що „можна знайти спільний грунт", на якому ратифікація договору буде можлива.

У своїм листі сенатори домагалися, щоб президент Картер розпочав ряд заходів для збільшення американської присутности в нестабільних мілітарних зонах та скріплення американських розвідчих чинників. Сенатори також заявили президентові Картерові, що було б краще відкласти ратифікацію договору, ніж ризикувати, що Сенат його відкине. На думку тих сенаторів існує велика можливість, що Сенат таки відкине договір, що мало б некорисні наслідки для американської закордонної політики.

Серед сенаторів, які підписали листа, є також такі, які могли б голосувати за ратифікацією на початку наступного року. Листа, крім сенаторів Нанна і Ворнера, підписали ще такі сенатори: Генрі Белммон (респ. з Оклагоми), Руді Бошвіц (респ. з Міннесоти), Джон Ц. Денфорт (дем. з Фльориди), Гаррісон Шмітт (респ. з Ню Мексіко), Едвард Зорінський (дем. з Небраски), Г. Джон Гайнц (респ. з Пинсильванії), Дейвід Л. Борен (дем. з Оклагоми), Ричард Стовн (дем. з Фльориди), Лойд Бентсен (дем. з Тексасу), С. І. Гаякава (респ. з Каліфорнії), Дж. Джеймс Ексон (дем. з Небраски), Леррі Преслєр (респ. з Південної Дакоти), Денніс ДеКончіні (дем. з Арізони), Дейвід Дуренбергер (респ. з Міннесоти), Елен К. Симсон (респ. з Вайомінг), Пітер В. Доменічі (респ. з Ню Мексіко).

У листі сенатори домагають скріплення американської військової сили на Індійському океані та в Перській затоці та посилення американських розвідчих організацій.

Рівночасно сенатори також вказують на певні слабі місця в договорі, які, на їхню думку, є некорисні для Америки.

Українська громада в Ню Йорку вшанувала 25-річчя праці 64-го Від. СУА

Ню Йорк (М.С.) — У неділю, 16-го грудня ц.р., тут в готелі Рузвельт відбувся святочний полуденок з нагоди 25-річчя 64-го Відділу Союзу Українок Америки.

Полуденок відкрила голова Ювілейного Комітету Поля Книш, привітавши численно зібраних представників громадських організацій, провід Союзу Українок Америки, членок СУА з родинами та гостей. У короткому слові, вона підкреслила напрямні, якими в праці керувався провід Відділу, а це — заходи для збереження української мови і культури, розбуджування гордости до свого минулого та щедрість для потреб української громади.

При фортепіяновому супроводі піяністки Чічки-Андрієнко присутні відспівали гимн СУА.

Опісля голова Відділу Марія Даниш подала коротку історію Відділу, відзначивши ініціятиву його членок, як: перші Виставки Жіночої Творчости, Виставки Молодих Талантів, відтворення і покази в Америці й Канаді Історичної Ноші України, українські колядники і Вертеп у Світовому Торговельному Центрі, видання Відділу, відзначила його жертвенну працю для здобуття фондів на піддержку Енциклопедії Українознавства, Українського Музею, Катедр Українознавства при Гарварді, допомогу школам в Европі і Південній Америці, немічним і старшим жінкам, а теж підкреслила громадську виробленість членок, які були настільки зрілі, що обняли провід власної організації, а теж заняли чільні місця в інших організаціях.

Голова СУА, Іванна Рожанковська, членка-основниця і почесна голова Відділу з гордістю підкреслила культурні почини Відділу та його заслуги для добра української громади, водночас стверджуючи брак зацікавлення громадською працею жінок-професіоналісток та тих, хто фінансово незалежний і міг би свій час присвятити для суспільної праці. На закінчення слова вона передала голові Відділу Марії Даниш почесну грамоту.

Дальший промовець, заступник голови СКВУ і адміністративний директор УККА мгр Іван Базарко висловив признання членкам Відділу, а теж і всім членкам СУА за їхню працю для збереження української ідентичности молодого покоління.

Признання Відділові — клітині найбільш заслуженої і активної громадської організації СУА, висловив теж голова Об'єднаного Комітету Організацій міста Ню Йорк, інж. Евген Івашків за його громадську настанову і дружню співпрацю з Об'єднаним Комітетом.

Голова Українського Музею д-р Богдан Цимбалістий підкреслив вклад праці членок Відділу в розбудові Українського Музею — культурної української станиці в Метрополії Америки, а при тому повторив своє не перше признання Союзові Українок Америки, який він вважає за найбільш ділову і заслужену громадську організацію.

Програмою вміло і дотепно проводила редактор журналу „Наше Життя" Уляна Любович. Вона представили відпоручників різ-

(Закінчення на стор. 4)

МОСКВА НЕ ВІДТЯГАТИМЕ СВОЇХ РАКЕТ ІЗ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ

Москва. — Закордонні агентства і кореспонденти інформують, що уряд Советського Союзу, устами своїх речників і почерез пресу, дав до зрозуміння, що не відтягатиме своїх стратегічних атомових ракет середнього засягу з країн Східньої Европи, як раніше було передбачене. Зміна наступила, нібито з причини негативної постави до справи роззброєння з боку західньоевропейських держав, членів Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), зокрема з уваги на схвалення ними постанови про розміщення у Західній Европі 572-ох американських ракет з атомовими головками у найближчих трьох роках.

Газета „Правда", орган ЦК КПСС, у своєму недільному додатку пише, що Советський Союз був готовий зменшити число своїх ракет середнього засягу, які розміщені на західних територіях СССР, якщо б була тенденція роззброєння у Західній Европі. Але тепер, — пишеться в коментарі „Правди", — цю базу для започаткування переговорів про зменшення кількости ракет зруйнували членські держави НАТО своїм рішенням. „Правда" каже, що цим рішенням зліквідовано ще одну нагоду вести переговори.

Коментар в „Парвді" був вже другим советським виступом у цій справі, бо у п'ятницю, 14-го грудня, з подібною перестогою виступав речник советського уряду Юрій Корнілов.

Не зважаючи на ці драстичні заяви Корнілова і „Парвди" західні політичні спостерігачі і дипломати в Москві все одно думають, що Москва буде вести переговори щодо роззброєння, але на дещо іншій базі. Після підписання у Відні договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) Москва і Вашінгтон домовились, що будуть вести переговори в майбутньому про дальше обмеження чи навіть зменшення кількости атомової зброї, зокрема ракет середнього і далекого засягу з атомовими головками. Але, як виглядає, обидва бльоки — Варшавський Пакт і НАТО — тепер збільшать свої арсенали атомової зброї в обидвох частинах Европи, а щойно тоді приступлять до переговорів щодо обмеження зброї в Европі.

Беручи під увагу ухвалу в Брюсселі про продовження переговорів відносно роззброєння, делегації країн НАТО пропонуватимуть на Віденській конференції нові пляни. На думку військових спеціялістів, совєти напевно запропонують свій власний змодефікований плян, але вони раніше чекатимуть на реакцію таких держав НАТО, як Голляндія, Бельгія й інші, які покищо не погодились на розміщення американських ракет на їхніх територіях.

Газета „Правда" також поновно критикувала президента Джіммі Картера за його заклик в справі підвищення військового бюджету на 5 відсотків.

Не зважаючи на ці критичні голоси Москва бажає говорити із Заходом і ці наради напевно відбуватимуться, — кажуть дипломати, — а їх вислід залежатиме у великій мірі від того, чи американський Сенат ратифікує САЛТ II. Ратифікацію САЛТ II, як відомо, відкладено до наступного року.

Трудо вестиме Ліберальну партію Канади до виборів

Оттава, Канада. — Колишній прем'єр-міністер Канади П'єр Елліот Трудо, який недавно заявив своє бажання уступити з головства в Ліберальній партії, залишиться тимчасово на своєму становищі лідера партії у зв'язку з новоутвореною політичною ситуацією в країні. Він як твердять політичні спостерігачі, вестиме свою партію аж до виборів в лютому 1980 р. Як відомо, 13-го грудня Палата Громад висловила недовір'я канадському урядові прем'єра Джозефа Кларка і він звернувся до генерального губернатора Едварда Р. Шраєра розпустити Палату Громад і розписати нові вибори.

Помимо того, що Ліберальна партія покищо не приготована до виборів, лібералі, спільно з новими демократами, фактично спричинились до упадку уряду Кларка, — кажуть аналітики, — бо вони переналошували загрозу для канадської економіки, якщо програма Кларка і податкова реформа були б уведені в життя. Новий уряд проіснував тільки 6 місяців і, згідно з опінією прем'єра Кларка, робив все можливе, щоб увести зміни, які мали забезпечити стабільність канадської валюти і економіки взагалі.

У зв'язку з урядовою кризою в Канаді, Екзекутивний Комітет Ліберальної партії, зібравшись на наради в суботу, 15-го грудня ц. р., прийняв заяву Елліота Трудо про те, що він готовий залишитися головою партії. При тому Екзекутивний Комітет дав до зрозуміння, що він бажає, щоб Трудо ще й цей раз вів Ліберальну партію до виборів 18-го лютого. Політичні аналітики передбачають, що канадські вибори можуть бути „відбиткою" минулих виборів, які відбулись в Канаді в травні 1979 р. і що Трудо помимо його 11-річної служби на становищі прем'єр-міністра уряду, не має великих шансів виграти вибори у такій формі, щоб Ліберальна партія могла знову, — сама, або з допомогою дрібних партій, — формувати новий уряд.

Три тижні тому Трудо, як відомо, вніс заяву про резиґнацію із становища голови Ліберальної партії, щоб могти більше присвятити уваги родині і дітям.

Ген. Кім заперечує змову у вбивстві президента Парка

Сеуль, Південна Корея. — Кім Джай Кю, який вже раніше признався, що вбив президента Парка Чунг Гі, заявив в суботу, 15-го грудня, що він сам плянував вбивство корейського президента, без жадної змови. Він заперечив, що ген. Чунг Сеунг Гва, який тоді був шефом генерального штабу армії, брав участь в змові. Після вбивства ген. Чунг був призначений комендантом, який відповідав за виїмковий стан в Південній Кореї. Ця заява послабила становище генерала Чон Ту Гвана, який недавно арештував ген. Чунга та 15 інших генералів, підозріваючи їх у змові проти тимчасового уряду в Сеулі.

Ген. Кім, хоча був головою Корейської Розвідчої Агенції та спершу близьким приятелем президента Парка, то був також суворим критиком політики репресій. Він заявив, що плянував три рази схопити президента Парка або вбити

(Закінчення на стор. 4)

АРЕШТУВАЛИ ЯРОСЛАВА ЛЕСЕВА; ПОВЕРТАЮТЬСЯ СТАЛІНСЬКІ ПОРЯДКИ: ЗАЯВА В ОБОРОНІ М. СИМЧИЧА

Ню Йорк. (Пресова Служва ЗП УГВП). — У половині листопада ц.р. органи КҐБ арештували нового члена Української Гельсінкської групи Ярослава Лесева. Це чергова жертва терору, що ним намагається Москва ліквідувати Українську Гельсінкську групу та придушити всякі вияви руху опору в Україні.

Ярослав Лесів, за професією викладач фізкультури, народився в 1945 році в Івано-Франківській області. Вперше він був арештований на початку 1967 року в Херсоні за здогадну приналежність до Українського Національного Фронту (УНФ) і засуджений на 6 років таборів суворого режиму та 5 років заслання. Присуд він відбував у Мордовських таборах. Після звільнення жив у Болехові і хоч у результаті ув'язнення майже втратив зір і носив спеціяльні окуляри, брав активну участь у правозахисному русі. Він приятелював з Зіновієм Красівським, якого судили за приналежність до УНФ.

Ще в грудні 1978 року С. Глузман, С. Ковальов, Євген Пронюк та Євген Сверстюк проголосили заяву-заклик в обороні українського політв'язня Мирослава Симчича.

Симчич — один з нечисленних учасників періоду організованої революційно-збройної боротьби під час Другої світової війни і після неї, якому пощастило пережити важкі нелюдські знущання КГБ у відношенні до членів ОУН і УПА. За приналежність до УПА його арештували ще в 1948 році і воєнний трибунал засудив його на 25 років ув'язнення. Він перебував у таборах Магаданської області, де адміністрація табору організувала спробу вбити його руками кримінальних злочинців. Про його мужню самооборону, завдяки якій він вижив, повідомляли свого часу різні документи самвидаву. В 1956 році спеціяльна комісія розглянула справу Симчича і в результаті амнестії його звільнили.

В 1963 році він поселився у Запоріжжі, де одружився і заклав родину. Але вже в 1968 році його знову арештували і засудили досиджувати 25-річний термін за інші „злочини", яких, мовляв, не розглянули на першому суді. Від того часу Симчич позбавлений волі, дарма, що 25-річний термін скінчився в січні 1978 року.

Вищезгадані політичні в'язні, що виступили на оборону Симчича, кінчають свій заклик так:

„У справі Симчича ми бачимо небезпечний прецедент відродження в СРСР сталінської практики адміністративним порядком продовжувати строки ув'язнення політичним противникам".

В Польщі переведено нові арешти дисидентів

Варшава, Польща. — Згідно з польськими дисидентськими джерелами, польська поліція знову перевела у цілій Польщі арешти серед дисидентів. Арешти тісно пов'язані з підготовою інакомислячими маніфестацій для відзначення річниці заворушення серед робітництва в грудні 1970 р. Демонстрації у Варшаві і чотирьох інших містах Польщі мали відбутися у понеділок і вівторок, 17-го і 18-го грудня ц. р. Покищо заарештовано 105 осіб, яких правдоподібно, випустять на волю після 48 годин.

Польський комуністичний режим дуже часто вдається до цієї практики, а саме напередодні всяких святкувань чи демонстрацій ізолює велику частину польських патріотів і антикомуністів, держачи їх, — на підставі поліційного права, — 48 годин в ув'язненні.

У Варшаві й інших містах масово роздавали памфлети і летючки, у яких закликалось населення до участи в маніфестації. Дехто з дисидентів висловив переконання, що режим застосує сильніший натиск на дисидентський рух в Польщі, щоб зламати його силу напередодні чергового конґресу польської Комуністичної партії, який заповіджений на лютий 1980 р.

Дисидентська група, реагуючи на поліційні арешти, опублікувала заяву, у якій говориться, що „поліційні акції не затирають спогадів про минуле, так як черги з машинових рушниць не зможуть вбити стремлінь нації боротися за свої права", — пишуть у зверненні польські дисиденти-патріоти, переважно з групи КОР (Комітет Оборони Робітників), який в останньому часі є організатором протестаційних імпрез на крайову скалю. Заява натякає на повстання робітників в Ґданську й інших прибалтійських містах Польщі 17-го грудня 1970 року. Тому, що під час згаданих заворушень загинуло від куль поліції і війська понад 40 осіб, польські патріоти бажали вшанувати їхню пам'ять масовими маніфестаціями, головно у великих містах Польщі.

У зверненнях і летючках атакується також правлячу польську Комуністичну партію, кажучи, що „тоталітарна система є нашим спільним ворогом".

В останньому році дуже зріс дисидентський рух в Польщі, тоді коли економічна ситуація в країні дуже погіршилася. Ці проблеми режим намагається „розв'язувати" силою, — кажуть політичні спостерігачі, — і це може викликати чергову реакцію.

ПАНАХИДА У РІЧНИЦЮ СМЕРТИ Г. СНЄГІРЬОВА

Ню Йорк, Н. Й. (В. Б.). — У неділю, 23-го грудня ц. р., у першу річницю замордовання Гелія Снєгірьова КҐБістами буде відправлена Панахида в Українській Православній Святотроїцькій Катедрі в Бруклині, Н. Й. (185 Південь 5-та вулиця біля моста Вілліямсбургу). Служитиме її о. архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів після Служби Божої, біля 11-ої год. ранку.

СОВЄТСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ ДВОХ НА КАРУ СМЕРТИ

Москва. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що совєтський суд засудив двох мужчин на кару смерти за участь у вбивстві поліціянта в місцевості Оша в Білоруській ССР. Повідомляючи про рішення суду, Ройтерс, покликаючись на совєтську газету „Соціялістична Індустрія", не подає прізвищ засуджених осіб і обставин вбивства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Провал совєтської пропаґанди

Як відомо, верховні пропагандисти комуно-московської імперії провели в останньому часі широку пропагандивну кампанію проти Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), головним завданням якого є не допустити до поширення совєтських впливів на Західню Европу і до військової переваги держав Варшавського Пакту, включно з ділянкою атомової стратегічної зброї. Пропозиції генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР, маршала Совєтського Союзу і т. д., Леоніда Ілліча Брежнєва, про відтягнення частини совєтського війська і танків із Східньої Німеччини і заповіджене ним зменшення кількости совєтських стратегічних ракет з атомовими головками, розміщеними на західніх територіях Совєтського Союзу, під умовою, що Західня Европа не прийме американського, узгідненого з головним командуванням НАТО, пляну про розміщення 572 ракет середнього засягу, — були чи не вершком цієї совєтської ударної кампанії.

Характеристичним при тому було зосередження цієї пропагандивної офензиви на Західню Німеччину, на території якої мало б бути розміщено найбільше цих ракет, які своїм засягом можуть досягати до території СССР, чого досі не було, якщо йдеться про цього роду стратегічну зброю НАТО.

Вже сьогодні ніхто з політичних спостерігачів і коментаторів не сумнівається, що це саме за допомогою совєтських пропагандивних засобів на Захід продісталась фантастична вістка про те, що комуно-московські лідери готові в майбутньому навіть погодитись на „об'єднання" Німеччини, з передумовою, що Західня Німеччина вийде з НАТО, стане об'єднаною невтральною республікою, як Австрія, і не вестиме ворожої до Совєтського Союзу і „країн соціялістичної співдружності" пропаганди.

Очевидно, ця совєтська далекойдуча пропаганда була в першу чергу розрахована на наївність німецького населення, яке все ще тужить за єдиною об'єднаною державою, і на мобілізацію західньонімецької публічної опінії проти розміщення стратегічної зброї на її території. Сьогодні ситуація значно змінилася. Німецька Федеративна Республіка не тільки погодилась на розміщення американських ракет, які принаймні до якоїсь міри балянсуватимуть ракетну зброю країн Варшавського Пакту, але провалила усі ті держави, які домагалися модернізації зброєння військових частин НАТО на конференції в Брюсселі. Канцлер західньонімецького уряду, виступаючи напередодні конференції в Брюсселі перед делегатами з'їзду своєї власної Соціял-Демократичної партії в Берліні, погрожував навіть резиґнацією, якщо його партія не піддержуватиме його в цьому ділі.

Немає сумніву, що на Заході, а головно у Вашінґтоні, правильно зрозуміли підступність совєтської пропаганди. Дорадник президента Джіммі Картера у справах крайової безпеки Збіґнєв Бжезінські виразно і недвозначно підкреслював, що пропозиція Брежнєва віддзеркалює бажання Москви перешкодити намірам НАТО модернізувати свої конвенційні та атомові сили. Американська преса також зазначувала, що навіть якщо Совєтський Союз відтягне 20,000 вояків і 1,000 танків із Східньої Німеччини, згідно з обіцянкою совєтського верховоди Брежнєва, то це матиме тільки „символічне" значення, бо на території цієї комуністичної держави все одно залишиться 380,000 совєтських вояків, розташованих у різних містах, в більшості біля західних кордонів.

У заключенні можна з певністю твердити про повний провал совєтської пропаганди у цій справі, а рівночасно про зріст свідомости на Заході відносно совєтської військової загрози та бажання чинно боротися проти неї. Англійська газета „Дейлі Телеграф" нагадує, що СССР, користуючись оманливими аргументами, провів широку пропагандивну кампанію, яка однак нікого на Заході не переконала, бо вже раніше лідери Совєтського Союзу наказали розмістити у прикордонній смузі із Заходом свої модерні ракети „СС-20" з трьома атомовими головками, які, практично беручи, можуть досягнути столицю кожної західньоевропейської держави.

Якщо б західня постава була все такою рішучою, — кажуть західньоевропейські аналітики, і з ними слід погодитися, — то вже давно можна б було обмежити засяг і ефект совєтської пропаганди і до певної міри зупинити совєтську експансію на Захід.

Віктор Боровський

ДО ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ Г. СНЄГІРЬОВА

Я зустрівся з ним у вересні 1977-го року на Верховному Суді над Миколою Руденком і Олексою Тихим у Києві. Він був веселий, життєрадісний, багато жартував.

Ще задовго до зустрічі, я багато чув про Гелія Снєгірьова і читав деякі з його творів. Найбільше мене приваблювало те, що Снєгірьов говорив і писав так, як до нього ще не робив ніхто. Він називав все своїми іменами. Всі правозахисники писали і пишуть в рамках, які не переступають „дозволеної норми", тобто посилаючись на совєтські й міжнародні документи. Снєгірьов же вперше так відкрито з іронією написав про речі, які болять в кожної чесної людини. Ніхто не писав звертаючись до партійних керівників: „Ваша конституція — брехня від початку до кінця. Брехня, що ваша держава висловлює волю та інтереси народу, що вся влада належить народові. Брехня, що найвища мета вашої держави — підвищення життєвого рівня народу. Брехня — заява про вільний розвиток націй і про право на вільний вихід з Радянського Союзу. Брехня і ганьба — ваша виборча система, над якою потішається весь народ, брехня і ганьба — ваш герб, колосся для якого ви експортуєте зі Сполучених Штатів Америки, брехня і ганьба ваш гімн, в якому Сталіна ви замінили на Леніна... Безсоромно перекреслили ви права і свободи свого громадянина".

Так писав Гелій Снєгірьов про нову конституцію і зрікся совєтського громадянства. Він передбачав, що за це йому доведеться розплачуватись. Говорив, що його посадять до психлікарні, або влаштують автомобільну катастрофу, або вб'ють десь на вулиці „ображені патріоти в цивільному". Але він не вгадав, виявилось значно гірше і страшніше.

Через тиждень після того, як я зустрівся з ним вперше і останнє, Гелія Снєгірьова заарештували. Це було 22-го вересня 1977 року. Він оголосив голодівку в знак протесту над незаконним арештом. Тюремщики примусово годували його в наручниках з „виламуванням рук до хрусту в хребті".

На Захід потрапив щоденник Гелія Снєгірьова, який він писав у в'язничній лікарні і який йому вдалося передати на волю. З щоденника ми дізнаємося тільки половину історії з Гелієм Снєгірьовим, бо кінця йому не дали дописати, замордувавши його в КҐБівських застінках.

Під час голодівки і слідства від Гелія Снєгірьова вимагали покаяння. Признайсь, що ти винний і ми тебе помилуємо, тільки признайсь. Але він не признався. Під час штучного годування йому крутили руки, били. Від цих нелюдських умов і від биття Снєгірьов почав почувати себе погано, але його продовжували тримати у в'язниці і не хотіли лікувати. У своєму щоденнику Гелій Снєгірьов пише: „Вбивати нелікуванням — це також вбивати".

Коли КҐБ побачило, що Снєгірьов може померти у в'язниці, то його перевели до в'язничної лікарні, але не лікували. В нього були спаралізовані ноги, він майже повністю осліп. Муки, описані Снєгірьовим у щоденнику, викликають жах. Він не міг мочитись і оправлятись, його прямо розривало, але лікарі нічого не робили. Снєгірьов пише, що він прохав Бога, щоб припинив його муки, але нічого не допомагало, він втратив надію і приготувався нести свій хрест до кінця.

Щоденник, який він писав у лікарні, можна сказати написаний кров'ю, бо писати навіть завдавало йому мук. Він пише: „Встигнути б записати березень, але страшно тяжко фізично писати: лежу на правому боці, серце стиснуте, все болить, рядка не бачу, перечитати не можу".

Лікарі і КҐБ приходили до нього у в'язничну лікарню і ставили умови, якщо він напише покаянну заяву, то його почали б лікувати. І він написав, бо не міг більше терпіти, але написав не ту заяву, яка була надрукована в совєтській пресі, а іншу. Текст цієї заяви Снєгірьов приводить у своєму щоденнику. КҐБ справжню заяву підмінило на свою.

Боячись смерти Снєгірьова, йому роблять операцію. Операцію йому робили не у в'язничній лікарні, а в Жовтневій лікарні міста Києва. Згодом до нього почали пускати дружину, дітей. Але палата була обладнана мікрофонами, щоб можна було все підслуховувати. Операцію Снєгірьову робили на хребті, саме в тому місці, де його тримали „годувальці" під час штучного годування. Ця операція була потрібна для того, щоб КҐБ могло приховати те, що спричинили Снєгірьову під час биття й годування.

Снєгірьову не стає краще, він мучиться від болю. Гелій відмовляється від ліків, які йому давали лікарі і від лікарської їжі. Тоді, коли він не приймав нічого від лікарів, Снєгірьов відчув, що почуває себе краще. З цього можна зробити висновок, що в медикаменти і їжу йому підсипали якісь препарати, щоб штучно викликати якусь хворобу.

Снєгірьов почав вимагати, щоб його відпустили додому, оскільки КҐБ офіційно твердило, що він не під арештом, а в лікарні. Йому пообіцяли, але через кілька днів йому зробилось знову погано. Знову щось

(Закінчення на стор. 4)

Софія Наумович

ВОРОЖІ Й ПРИХИЛЬНІ ВІДГУКИ

Наші туристи привезли з України провінційну газету „Радянське життя" ще з 1.2 ц. р., точніше з села Гоща, рівенської области. У цій газеті весь підвал завалений „статтею" якогось О. Коташевського під „висококультурним" заголовком: „Петлюри, Бандери та інше сміття". Переказувати цей злив помий на провідних мужів України немає глузду, варто тільки зацитувати декілька початкових речень, бо вони всупереч намірові автора, дають поневоленим українцям деяку інформацію про діяльність еміґрації. Мова бо в цій статті про „оунівських псів" „Кричать вони про те, що в 1979 році буде „дві чорних дати поневолення українського народу росіянами, маючи на увазі 325 років воз'єднання України з Росією і 40 років воз'єднання Західньої України з Радянською Україною. Чути звідси поголоски, що от якби „справжні українці" (читай, оунівські бандити) керували Україною, ото була б Україна!"... Думаємо, що наші брати в Україні, як і ми тут, прочитавши цей початок, решту викинули до сміття. Проте, вони підкріпилися на дусі тим, що українська політична еміґрація правильно розцінює московську окупацію України.

Чехо-словацький бюлетень „Демократія в екзилі" з серпня ц. р., що появляється в Мюнхені, приносить на першій сторінці велику статтю про Валентина Мороза п. н. „Великі підземні рухи в Україні". Читаємо в ній: „Три тижні після пропам'ятного з'їзду ч-сл. християнської демократії, який проголосив плян відкинення комуністичного режиму, його підтримав... 43-річний український борець за людські права, історик Валентин Мороз. На конференції 25 червня у Мюнхені він повідомив, що в Україні діє широкорозгалужений рух, метою якого теж відірвання України від СССР. Його політичне кредо звучить: „Вибореш Українську державу, або згинеш у боротьбі за неї!" Крім того, Мороз попередив Захід, щоб він психологічно приготувався до розпаду совєтської імперії... Договір Картера з Брежнєвим він прирівняв до мюнхенського договору з Гітлером проти Чехо-Словаччини... „Найвищий час, щоб західню політику перестали вести короткозорі люди!"

Далі цей бюлетень переказує трагічний життєпис В. Мороза та його виступи: 26 червня на зборах німецької ЦСУ, предсідник якої Франц-Йозеф Штравс прийняв Мороза на приватній авдієнції, як у Римі Папа Йоан-Павло II. Згадкою про запрошення В. Мороза на професора Гарварду закінчується стаття.

Польська „Культура" за жовтень 1979 р. друкує „Щоденник, писаний уночі" Ґустава Герлінґа-Ґрудзінського, в якому читаємо про паризьку пресконференцію В. Мороза: „На сьогоднішній пресконференції, перше питання французької журналістки до В. Мороза було: чи він націоналіст? Відповів без вагання, що так, пояснюючи, що націоналізм це синонім патріотизму й антитеза шовінізму... В Україні українські націоналісти найбільше співпрацюють з жидівськими дисидентами. Проте, деяких журналістів непокоїла відсутність представника московської преси. Не мали охоти прийти? Не запросили їх? Може саме тут були б з'ясовані межі „антитези шовінізму" у „розбитій імперії", за книжкою пані Карер д'Анкос? Адже пам'ятаю це число „Континенту" з довшим текстом Мороза та його світлиною на обкладинці! Націоналіст, це просто — патріот: Солженіцин московський, а Мороз український..."

Якщо ми при „Культурі", то український читач може здивуватися, як вірно схопив Домінік Моравський (у ч. 11/1979/) недавні римські святкування у своїй „Українській хроніці", та вмів належно оцінити потягнення Папи і Курії. Зацитуємо декілька речень: „Собор вирішив, що ювілей тисячоліття святкуватимуть спільно українські католики і православні, та інші віровизнання, під кличем „За християнську Русь-Україну!" Головним промовцем був о. Веренфрід ван Стратен, голова „Допомоги церкві у потребі". Згадуючи мучеництво УКЦ, розказав про поставу кардинала Сліпого: „Обіцювано йому не тільки волю, але й патріярхальну столицю в Москві, взаміну за зірвання унії з Римом. Веренфрід виступив проти „фальшивого екуменізму", що знайшов вислів у Москві 1971 року, коли патріярх Пімен „тріюмфально проголосив" анулювання унії при велемовній мовчанці ватиканських делеґатів. А комуністична і православна пропаганда використала, щоб назвати дурнями українців, коли тримаються унії, якої Рим начебто зрікся. Кожний справжній православний соромиться того екуменічного скандалу. А Католицька Церква ніколи не зможе купити собі спокою з московським православ'ям за ціну зради п'ти мільйонів мучеників, з'єдинених із Римом". Крім того, пише далі Моравський, о. Веренфрід висловив підтримку для українського патріярхату, що буде „перший конкретний екуменічний крок у здійснення багатообрядовости в єдності Вселенської Церкви".

„Після промови, продовжує Д. Моравський, о. Веренфрід вручив кардинало-

(Закінчення на стор. 4)

Іванна Чорнобривець

ПРОМІНЧИК СВІТЛА НА УКРАЇНУ

(До 80-ліття письменника Б. Д. Антоненка-Давидовича)

Відзначення ювілеїв визначних осіб, які творили справді відчутний вклад у скарбницю української культури, сприяли розвиткові нашої національної свідомости є надзвичайно важливою справою і, розуміється, не так для самих ювілятів, як для нас усіх, якщо ми хочемо не розгубити на нашій історичній дорозі духовних здобутків.

Особливо важливим є підсумовування осягів тих, які перебувають далеко від нас, на нашій рідній землі, бо, підраховуючи їхні творчі осяги, ми відчуваємо себе часткою великої течії нашого духового росту і так скріплюємося, гартуємося, і виростає в душах наших бажання іти якнайчесніше, в міру всіх наших сил, шляхами Великих.

Саме цими міркуваннями керувалися представництва „Слова" та американської УВАН в Европі, улаштовуючи разом з ЦПУЕН академію, присвячену 80-літтю славного українського письменника і дисидента Бориса Дмитровича Антоненка-Давидовича. Сталося це в гостинній залі української католицької парафії в Мюнхені, 25-го листопада цього 1979 року.

Академію відкрив кількома влучними, ліричними словами Голова громадської централі мгр Антін Мельник. Програму академії було дуже вдало скомпоновано, бо вона доповідями проф. д-ра Ю. Бойка та доц. д-ра І. Качуровського дала присутнім чітко, як на екрані, обриси постаті Ювілята. Тут сполучилися штрихи з бурхливо-драматичної біографії письменника-борця за українську правду і різнорідність його літературної тематики, і глибина його ідейного світу, і аксесуари його літературно-мистецьких прийомів, якими він зачаровує читачів.

Проф. Бойко наочно показав наскільки актуальною є літературна спадщина письменника. Антоненко-Давидович ще юнаком, в самих початках совєтської влади, збагнув її російсько-імперіяльну сутність і вже відтоді невтомно розкривав це перед своїми читачами. Під цим оглядом доповідач звернув увагу слухачів на цілком забуте оповідання „Пегас". Цим ім'ям звався полковий пес, якому подобалися імперіяльні порядки в царській армії. Після перемоги революції Пегас відчув, що старе відродилось і запанувало в армії червоній.

Сміливими штрихами нашкіцував Ю. Бойко змістовне й мистецьке єство повісти „Смерть", огидні борсання душі національного зрадника поміж своїм світлим „вчора" і чорним „сьогодні", в глибину якого він себе втручує. Далі кинув професор жмут світла на ліричну тональність ескізів „Землею Українською", виділив ідейний зміст роману „За ширмою" і, в такт почувань усіх присутніх, висловив схиляння й почуття вдячности перед пройденим мужнім шляхом Ювілята.

Цікавою й повчальною була доповідь д-ра Ігоря Качуровського. Він також заторкнув „Смерть" і звернув увагу на „Печатку". Не обійшов і повісти „За ширмою". Його завданням було розкрити своєрідність літературних прийомів Антоненка-Давидовича.

Реалізм письменника, як виявилось з доповіді, дуже освіжений засобами символізації, насичений психологічною глибиною. Виявляється, скажемо ми від себе, що реалізм у наших часах не є обов'язково застарілим стилем. Він містить в собі величезні можливості трансформації. Закінчив свою доповідь д-р Качуровський чуттєвим тоном, який так пасував до настрою численної публіки в залі. Помітно було, що думки присутніх під впливом обох доповідей полинули туди, на батьківщину, і свої щирі, немов у світлі промінчики признання й подяки складали тим, хто сміливо боровся й бореться не тільки з рушницею в руках, а й гострим мистецьким пером за здійснення українських ідеалів.

Цю чуттєву струну підсилило мистецьке виконання уривку із „Смерти", що його прочитала з надхненням п. Г. Щепко. Вчування в настрій фрагменту, чіткі інтонації, задушевність дали змогу присутнім пережити характеристичний епізод з часів воєнного комунізму на нашій Слобожанщині. Український зрадник Горобенко, наділений мандатом для реквізицій, леґально провадить грабунок серед інтелігенції міста; реквізує численні піяніна та книгозбірні, щоб усе це безглуздо привести до знищення.

Глибина створеного настрою в залі наостанку підтримана була музикальними варіяціями на українські теми, що їх майстерно виконала п. К.ю.

Отож, малознаний дотепер письменник Б. Антоненко-Давидович став ближчий і рідніший українській громаді Мюнхену й околиць. Тому і під привітанням до Ювілята, що його запляновано вислати до Києва, підписалося 80 осіб.

Та на цьому не кінець. Присутні вшанували також своїм привітом 70-ліття літературознавця Ю. В. Стефаника, що працює на користь української культури в Едмонтоні. Вислано і йому лист-поздоровлення, де також рясніє велика кількість підписів.

Іван Р. Костюк

ЧОТИРНАДЦЯТЬ ДНІВ В РИМІ

(Спроба репортажу з паломництва до Риму)

(9)

Дошкульна, дощева погода, що переслідувала нас на протязі усіх важливіших святкувань, у великій мірі причинилася до не завжди святкових настроїв в декого із паломників, що були розкинені по „всім усюдам" — обителях, готелях і різнородних приміщеннях Риму, не маючи змоги зустрічатися з собою й поговорити „по душам", піддавались всіляким міркуванням, роздумуванням та татарським вісткам. Не своєчасне проголошення найменування митрополитом УКЦеркви о. М. І. Любачівського, емоційне й не завжди раціональне сприймання усіх цих вісток й їх коментування, що в більшій мірі поглиблювали цю питому в таких випадках суматоху й доливали оливи до вогню.

Не прибуття Папи на наші святкування (мовляв, „запізно було доручене йому запрошення"...), не зорганізування однієї, загальної, разом зо всіма владиками під проводом Блаженнішого Патріярха Йосифа авдієнції в Ватикані, в якій могли б взяти участь паломники, як також не заплянування спільної зустрічі усіх паломників з Блаженнішим Патріярхом і всіма владиками та духовенством — це все слід зарахувати на спільний рахунок організаторів та учасників ювілейних відзначень.

Та все ж таки, помимо усіх організаційних й побутових неполадків, усіх неповоджень, ударів невблаганої долі, негативного наставлення Римської курії до нашої Церкви, Блаженнішого Патріярха Иосифа, а в слід за цим й до всього нашого народу, що вже не дасться нічим заперечити, як і нічим оправдати, — цьогорічні ювілейні відзначення в Римі, мали як і попередні подібні святкування, свою вимову, своє велике значення й залишили по собі наслідки, з якими, хочуть чи не хочуть, мусять числитися наші „покровителі" з Римської курії, як і наші слабодухи. Для нас, паломників, вони осталися бальсамом для наших зболілих сердець і душ!.

12. Арівердерчі Рома

Віддавши цісареві цісареве, тобто перший тиждень на обов'язкову співучасть у всіх святкуваннях, другий тиждень перебування в Римі я використав „про публіко боно ет про домо суа".

Забезпечившися найновішими довідниками й докладними плянами Вічного Міста та користаючись з чудової, соняшної й теплої погоди (як на злість усім паломникам, які мусіли покидати Рим...), я бажав щось зробити для загального добра і для свого власного задоволення. Для загального добра: скрізь, де я побував й де була для цього нагода, я вів розмови з ґідами, припадковими встрічними туристами з Польщі, Німеччини, Англії, ЗСА, Канади й Ізраїлю, подаючи всякі інформації про Україну, Помісну УКЦеркву, Патріярха Йосифа й „Ювілейні дні". Цікаві були мої зустрічі з оо. Францісканами в катакомбах св. Себастіяна при Віа Апія. Я там побував двічі. Перший раз очікуючи на ґіда, який говорив німецькою мовою, я почав розмову з черговими отцями-монахами про наші Ювілейні дні. Виявилося, що вони були краще поінформовані про це, як дехто з наших паломників. Один із них, ірляндець, по закінченні „тури" в підземеллях, запросив мене на склянку кави. В одному із льокалів при Венеція піяцца, ми мали дуже цікаві розмови на релігійні, а ще більше на політичні теми. Показалося, що цей ірляндський францісканець, до речі, великий ірляндський патріот — самостійник, мав куди більше і краще знання про Україну, нашу Церкву, Патріярха Йосифа й всі перипетії з Римською курією, як я намагався йому це передати. На моє запитання, звідкіля в нього стільки відомостей про нашу Батьківщину, о. Патрик з неприхованою гордістю відповів: з вашого Українського Католицького Університету ім. Папи Климентія, зі Студіону ОО Студитів, ваших бібліотек, музеїв і церков. Іншим разом, коли я вдруге побував у катакомбах, мене відразу впізнавали чергові отці і зустрічали привітанням: „Віва Чієса Україна! Віва Патріярка Україна Джозеппо"!

Цікаві були мої розмови з німецькими туристами й паломниками із Західньої Німеччини, Австрії й Швайцарії. Ніхто із них, згадуючи „Великонімеччину" й Адольфа Гітлера-Шікльґрубера та огляданий ними на телевізійних екранах „Голокавст", аж ніяк не нарікав на ті „гарні й добрі часи". Про „Голокавст" всі як один висловлювалися як про „нахабну пропаганду". Не інакше реаґували на це й молоді німецькі студенти зі Східньої Німеччини, з якими я зустрічався на пропаґандивній виставці, що її з нагоди 30-літнього існування „Німецької Демократичної Республіки" влаштовували італійці в репрезентативній „Виставовій Палаті" при віа Національє. Деякі з них виявляли бажання „вибрати волю" й дістатися до ЗСА. Всюди сущі „ангели хоронителі", що говорили російською мовою, стояли їм одначе на перешкоді. Інакше реаґували на „Голокавст" жиди, з якими мені також довелося зустрічатися. Три, немолоді вже жидівки з Англії, батьки яких походили з України, засипували мене питаннями, як воно було на ділі. Не знаю, чи мої арґументи й вичерпні пояснення переконали їх і змінили їхнє неприхильне наставлення до українців. Ще інші подібні розмови я мав з двома старшими панями в літаку, коли наша група поверталася до ЗСА. Почувши українську мову, мої сусідки (ми сиділи в одному ряді), тихенько перекинулись між собою завваженнями в німецькій мові: „Шон відер дізе унфершемте українер" (Вже знову ті безличні українці). Не витерпівши такої наруги, я змісця дуже гостро зареаґував, також по-німецьки. Такої реакції з мого боку обидві пані, як показалося згодом, дві рідні сестри — колишні віденки, а тепер мешканки й громадянки ЗСА — аж ніяк не сподівалися. Виразно збентежені, вони, (одна лікарка з Ню Йорку, друга адвокат з Вашінґтону), просили мене о „ентшульдіґунг", додаючи: „Ми й не знали, що ви розумієте німецьку мову й маєте такий добрий слух". На моє вияснення, що я колишній їхній сусід з „Лємберґу" (Львова), їхні настрої зовсім поправились і всю дорогу ми вже вели „добросусідські розмови" на тему Австро-Угорщини, України, сучасної Австрії, Адольфа Дольфуса, кол. канцлера Австрії та його однойменника Адольфа Гітлера і „Третього Райху, Беґіна й Моше Даяна та Ізраїлю, звідкіль обидві пані через Відень, Мюнхен і Рим, поверталися до ЗСА. І так з початкової неприхильности ми стали вже на летовищі в Ню Йорку „фройндами", що виявилося у вимін наших адрес, „гарячих запрошень" та постачанні їх українською літературою, щоби черговим разом при зустрічі з українцями вони вже не говорили про нашу „нахабність". Так то я сповняв ролю неплатного пропаґандиста...

А „про домо суа"? Для власного добра я використав усі чотирнадцять днів побуту в Вічному місці, майже „до шпунту". Я навчився не вірити всяким обіцянкам організаторам паломництв. Мій скупий запас італійських слів збагатився на додаткові Дантові слова з його „Пекла": „Ляшіяте оґні сперанца" (Залишіть всі надії). Я навчився дивитися на світ і на всі його добрі й погані примани без окулярів. Я побачив, а ще більше наслухався всякої всячини про наш патріярхальний рух, пізнав його добрі й злі сторони, його тямущих та більш чим емоційних подвижників. Я навчився відрізняти солому від полови й дивитися своїми очима на золото, що незавжди блистить.

Зате я пізнав Вічне місто й зразу полюбив його! Як колись у Варшаві, Кракові, Відні, Берліні, Празі, Братіславі, Будапешті, Букарешті, Загребі, Києві, Харкові, Одесі, я обходив і об'їхав Рим від краю до краю: підземками, залізницею, трамваями, автобусами, таксівками, приватними автами та найбільше „пер педес Апостльорум". Я подивляв його руїни й пишні сучасні будівлі. Я відшифровував на старинних будівлях латинські написи й римські цифри до-і по-християнській добі й гидував „графітами", що в Анно Доміні 1979 були повиписувані на цих же будівлях. Дивувався з порядку, спокою й чистоти римського „Колізею", „Форум Романум" і всіх святих місць з могутніми церквами, катакомбами, пам'ятниками, парками й цвинтарями та порівнював їх з гидкими, часами до обридження, занечищеними, вузькими, стрімкими й покрученими вуличками, на яких мов мурашки товпляться прохожі люди й проїздять неначе божевільні автоводії зі своїми малими, здебільша італійської продукції, автомашинами, мотоциклями й рото-моторами, паркуючи їх де хто хоче й де попало. Мешкаючи в готелі, я мав нагоду оглядати Рим вдень і вночі. Затруднююсь сказати, в яку пору він гарніший, більш маєстатичний. Огрядані й затишні ресторани, каварні, цукерні й „бари" надають Римові той типічний для европейських міст культурний

(Закінчення на стор. 3)

СОЮЗОВЦІ! ПРОДОВЖУЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

ВІДБУЛАСЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

Після дискусії обширний звіт склав д-р І. Скальчук, секретар Провірної Комісії, головою якої є д-р М. Ценко, а містоголовою д-р Я. Падох, і яка мала завдання провірити стан фонду видавничої кооперативи „Червона Калина" в ЗУАДК. Провірна комісія натрапила на багато труднощів праці. Період провірки обіймав час 1967 до 1979 років, тобто 12 років. У тому часі померли президент ЗУАДК-у св.п. д-р В. Галан та секретар св.п. п-ні О. Генгало. Екзекутивний директор ЗУАДК-у д-р О. Тарнавський зрезиґнував в 1978 році. Біжуча праця в роках 1978/79 не дала змоги працівникам належно впорядкувати архівних матеріялів після перенесення їх до домівки ЗУАДК-у з Української Щадниці. Комісія користувалась матеріялами і документами ЗУАДК-у та „Червоної Калини". Комісії залишилось тільки точно встановити висоту фонду „Червоної Калини" в ЗУАДК. Це можна буде зробити на протязі 1-2 місяців. Провірна комісія, звітуючи ствердила, що проголошення в щоденнику „Свобода" ч. 97 з 3-го травня ц.р. (І. К-им тобто колишній голова Контрольної комісії ЗУАДК-у ред. І. Кедрином-Рудницьким) неповних та неточних даних про фонд „Червоної Калини" в ЗУАДК-у викликало сумнів в читачів про точність і солідність веденої бухгальтерії в ЗУАДК-у і завдало централі тієї харитативної і допомогової установи значну шкоду. Нарада прийняла звіт Провірної комісії без дискусії, з дорученням закінчити справу в найближчому часі.

Копію звіту Провірної комісії одержали: секретаріят наради Ради Директорів, д-р О. Білик, президент ЗУАДК-у та д-р В. Саляк, голова Контрольної комісії ЗУАДК-у.

Нарада Ради Директорів прийняла теж 10 заключних постанов, які зреферував і пропонував нараді президент ЗУАДК-у. Ось ці постанови:

— зареєструвати ЗУАДК в „інтернешенал Ейдженсі фор Девелопмент"

— домогтись одержати фонди на допомогу емігрантам

— посилити діяльність ЗУАДК у всіх країнах нашого поселення,

— затіснити та поширити зв'язки із американськими урядовими чинниками,

— посилити та затіснити зв'язки з українськими організаціями та установами, а головно із УККА та СКВУ,

— упорядкувати внутрішний адміністративний апарат та змодернізувати діловодство,

— зорганізувати нові станиці ЗУАДК-у в більших наших поселеннях в ЗСА,

— підшукати молоді надійні сили для зв'язку з урядовими та приватними американськими чинниками,

— скріпити довір'я української спільноти до дій та до акцій ЗУАДК-у,

— зберегти ЗУАДК як всеукраїнську, апартійну установу.

Д-р О. Білик інформував теж, що канцелярія ЗУАДК-у приготовила і вислала в терен заклик і листи в справі коляди на допомогову акцію ЗУАДК-у. Треба сподіватись, що так як в минулому, так і в біжучому році коляда принесе поважні суми на допомогову акцію.

Директор канцелярії п. М. Баранецький дуже пильно і солідно виконує доручення Екзекутиви і Президії і полагоджує усі біжучі справи. На денний порядок наради поставлено рівнож вибір представника ЗУАДК-у до Екзекутиви УККА, з огляду на те що д-р О. Білик займає місце в Екзекутиві УККА з рамени СУА „Провидіння". Рада Директорів вибрала представником ЗУАДК-у до Екзекутиви УККА д-ра І. Скальчука, містопредсідника та інформативного референта ЗУАДК-у.

У кінцевій точці наради д-р Б. Гнатюк подав до відома Раді Директорів реєстраційне стейтове число 23-1360863 на основі якого пожертви є звільнені від податку. Д-р М. Ценко пропонував, щоби на дрібні пожертви від 1 до 9 долярів ЗУАДК не висилав посвідчень одержання пожертв, висилка бо таких забирає багато часу і коштів.

Д-р Я. Падох апелював до Президії ЗУАДК: щоб вона негайно вислала листа до президента Дж. Картера з проханням, щоби до урядової Комісії Голокасту призначено теж принаймні слов'янина, якщо не українця. На нараді піднесено теж справу про те, що треба конечно знайти форму, щоби українська спільнота створила Фонд Правної Оборони, який стояв би до розпорядимости тим українцям, які будуть змушені обороняти себе перед неправдивими та неслушними закидами, що їх ставлять їм совєтські чинники перед американськими судами.

ЧОТИРНАДЦЯТЬ ДНІВ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

характер. Елегантні й гарні римлянки й не менше охайно зодягнені римляни, багаті магазини, склепи, банки й торговельні підприємства, працюючі кожного дня римські театри й кінотеатри, нічні „льокалі", готелі й ресторани — це все, чого ви сьогодні вже не дуже побачите в більших містах ЗСА і Канади, дарма, що й тут колись процвітало товариське життя.

У моїх мандрівках по Римі мені був завжди допоміжним мій пашпорт з місцем народження „Україна". На жаль, не всі мої „сопутники" зачислялися до цієї країни людей. Вони були поляками, австріяками, чехо-словаками, румунами, бо так були виписані місця народження в їхніх пашпортах. Ще одна „чудова прикмета" наших людей... Не диво, що нас так мало у світі. Про це розказував мені власник готелю, який на прохання якогось туристичного товариства в Римі веде точну статистику своїх „костомерів". Під час „ювілейних святкувань" Помісної УКЦеркви, число „поляків", „австріяків" і „чехо-словаків" збільшилося, мабуть на нову тисячу „туристів".

Вже від 8-го століття існує в Римі поговірка, що „Як довго стоїть Колізей — так довго стоятиме Рим. Розвалиться Колізей, пропади й Рим, а з Римом увесь світ". 20 століть з того часу простояв Колізей (будову розпочато за цісаря Веспазіяна в 72 році по Христі, з закінчено за його сина Тітуса в 80 році по Христі), дарма що в сьогоднішньому виді він дещо „підщерблений" (так, зрештою, як і підщерблений і увесь світ). Він стоятиме напевно ще довгі століття. Хто ще не був в Римі — нехай туди поспішає. Аджеж всі дороги ведуть до Риму. Вечором, 3-го жовтня 1979 року, я тількищо повернувся звідтіль. З нетерпеливістю чекатиму на наступну нагоду побувати в ньому.

Кінець

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Марта Король успішно закінчила студії

Марта Король

Марта Лідія Король, дочка мгр Стефи та інж. Ігоря Королів, замешкалих у Детройті, в липні ц. р. одержала диплом бакалавра з біології у Вейнському університеті.

Марта, закінчивши Українську Вищу Школу Непорочного Зачаття з дуже добрим успіхом (найкраща учениця кляси), вступила на студії до Вейнського університету і їх закінчила з відзначенням. В її плянах продовжувати студії, щоб здобути диплом з хемічної інженерії.

Марта Король є членкою Пластової Станиці в Детройті, належить до ст. пл. куреня „Перші Стежі", є членом спортового товариства „Черник". Крім цього вона є віцепрезидентом і секретаркою американського хемічного товариства, а також членом Хемічного Почесного Товариства.

Марта Король є членом 174-го Відділу УНСоюзу в Детройті.

Шановні Секретарі
та
Організатори УНС!

Членська кампанія 1979 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1979 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1979 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ
ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню — 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 21-го грудня 1979 року, о год. 7-ій веч.

ВЕЧІР

в пошану мистця

Проф. ПЕТРА МЕГИКА

з нагоди його 80-річчя

В програмі беруть участь:
Проф. Петро Андрусів, ред. Іван Кедрин
і ред. Ольга Кузьмович.

Т-во Одумівських Приятелів і Філія ОДУМ-у в Сомерсет — Бавнд Брук, Н. Дж.

в глибокому смутку ділиться з Українським Громадянством, що 16-го грудня 1979 року, після довгої і тяжкої недуги, відійшов у Вічність

бл. п.
ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ
ГРИГОРЕНКО

довголітній голова Головної Управи ТОП-у, активний Одумівський діяч, невтомний працівник на полі виховання української молоді.

На Його і Його Родини бажання, замість квітів, можна складати пожертви в Його імені на фонд Одумівського пресового органу „Молода Україна".

Родині Покійного складаємо щирі співчуття.

Дирекція Української Школи і Батьківський Комітет при Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж.

з невимовним болем подає до відома, що 16 грудня 1979 р., після довгої і тяжкої недуги, упокоївся в Бозі, її довголітній директор

бл. п. Проф.
ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ
ГРИГОРЕНКО

ПОХОРОН відбудеться в середу, 19-го грудня 1979 р. в год. 10:30 ранку з Церкви-Пам'ятника.

На бажання Його і Його Родини, замість квітів, можна складати пожертви в Його імені на фонд Одумівського пресового органу „Молода Україна".

ДИРЕКЦІЯ, БАТЬКИ І УЧНІ
складають Родині Покійного щире співчуття.

В глибокому смутку повідомляємо, що дня 9-го грудня 1979 року, по тяжкій недузі, відійшов у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.
Д-р ВОЛОДИМИР ЛЕНЕЦЬ

ПОХОРОНЕНИЙ 12-го грудня 1979 року з церкви Пресвятої Тріці на місцевому цвинтарі у Кергонксоні, Н. Й.

Горем прибиті:
дружина — ОКСАНА
і діти: ДЗВІНКА, АНДРІЙ І ЛІДА

Складаю щиру подяку усім моїм Друзям, які допомогли мені у моєму горі.

В пам'ять мого Мужа, дарую 500.00 дол. на церкву Пресв. Тріці у Кергонксоні, Н. Й.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність дня 5-го листопада 1979 року у Філядельфії, Па. мій Найдорожчий МУЖ

бл. п. Проф. Інж.
МАКАР КАПЛИСТИЙ

Сердечну подяку складаю Впр. о. Парохові Мартинові Канавановї за уділення Покійному Святої Тайни Єлеопомазання.

Глибока подяка Впр. о. крилошанинові Томі Бариляковї та Впр. о. протопресвітерові Степанові Білякові за відслуження спільної Панахиди та похоронних відправ. Зокрема дякую Впр. о. крил. Томі Бариляковї за відслуження похоронної Служби Божої та зворушливі слова прощання Покійного.

Щиро дякую диригентові хору церкви св. о. Миколая п. мгр. Романові Книшеві і Усім Хористам за спів під час Панахиди.

Сердечно дякую Побратимам по Зброї, які зорганізовано з прапором взяли участь у Панахидах та за старим козацьким звичаєм прикрили Покійного червоною китайкою. Також сердечно дякую Усім Тим, що несли домовину.

Щиро дякую Усім Промовцям: ред. Степанові Конрадові, голові ОбВУА за прощання Покійного від Вояків, полк. Інж. Михайлові Ліщинському за прощання від Подєбратців, інж. Степанові Чорпіті, голові Т-ва Українських Інженерів Америки, Відд. Філядельфії, який начеркнув життєвий шлях Покійного на Рідних Землях і на еміграції, д-рові Миколі Ценкові, за зворушливі слова прощання Покійного, як Патріота і соборника. Зокрема щиро дякую інж. Євстахієві Филиповичеві за його сердечні слова над могилою, якими попрощав Покійного, як свого незабутнього приятеля, колеґу, сеньйора з часів спільної праці. Дякую інж. Павлові Пимаренкові за співчуття від себе і Державного Центру УНР та през. М. Лівицького.

Складаю сердечну подяку Рідні, Приятелям, Знайомим і Членам Української Громади у Філядельфії, за участь у Панахидах і похоронних відправах, за вислови співчуття та за прислані квіти. Глибоко вдячна за пожертви на Служби Божі та зложення пожертв в пам'ять Покійного на наукові цілі.

Парохіяльному Сестрицтву при церкві в Бавнд Бруку дякую за приготування поминального обіду.

Дякую щиро похоронному заведенню М. Насевичів за зразкове переведення похорону.

В пам'ять Покійного зложили:

на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті	$1.000.00
на Українську Вільну Академію Наук у Ню Йорку	247.00
на Наукове Т-во ім. Шевченка у Ню Йорку	210.00
на Український Технічно-Господарський Інститут у Мюнхені	210.00
на Державний Центр УНР	35.00
на „Вісті Комбатанта"	25.00
на Видавничий Фонд Українського Історичного Товариства	25.00
на Інвалідів	25.00

Нехай Всевишній винагородить усіх Вас своїми ласками!

Дружина — МАРІЯ з Родиною

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК

ділиться сумною вісткою із Членством, Друзями та Українським Громадянством, що 9-го грудня 1979 року, відійшов у Вічність, довголітній член Товариства

бл. п.
Д-р ВОЛОДИМИР ЛЕНЕЦЬ

Опечаленій Дружині, Дітям та Родині Управа Відділу та Його Членство складають вислови найщирішого співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ

Центральний Комітет ОДУМ-у, Головні Ради Кошів Старших Виховників ОДУМ-у США і Канади та Головні Управи Товариств Одумівських Приятелів США і Канади

з невимовним смутком повідомляють своїх Членів і все Українське Громадянство, що 16-го грудня 1979 р., після довгої і тяжкої недуги, відійшов у Вічність

бл. п.
ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ
ГРИГОРЕНКО

довголітній голова Головної Управи ТОП-у, старший виховник-дорадник ОДУМ-у і відданий працівник на полі виховання української молоді.

На бажання Його і Його Родини, замість квітів, можна складати пожертви в Його імені на фонд Одумівського пресового органу „Молода Україна".

Родині Покійного складаємо щирі співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 16-го грудня 1979 року, після довгої і важкої недуги, на 73-му році життя, відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДУСЬ

сл. п. доцент
ВАСИЛЬ ГРИГОРЕНКО

ПАНАХИДА буде відслужена у вівторок, 18-го грудня 1979 р., о 8-ій год. увечорі в похоронному заведенні Conroy Funeral Home, 26 E. Second Street, у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОРОНИ розпічнуться в середу, 19-го грудня 1979 р., о год. 10:30 вранці, в українській православній Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., а відтак Тлінні Останки Покійного будуть перевезені на цвинтар біля цієї Церкви-Пам'ятника.

В глибокому смутку:
дружина — ЛІДІЯ
сини:
ВОЛОДИМИР з дружиною ГАЛИНОЮ
ВІКТОР з дружиною ДЖІН
внуки: ВОЛОДИМИР І ОКСАНА
сват — АДАМ СИДОРУК

Замість квітів на свіжу могилу, просимо складати на фонд журналу „Молода Україна".

Українська громада...

(Закінчення зі стор. 1)

них організацій, які своєю участю вшанували срібний ювілей Відділу, а то: д-р Ярослав Палох — голова НТША, інж. Роман Раковський — директор Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч", Микола Хоманчук, голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, Стефанія Косович — Пластова Станиця, мгр Осип Рожко — осередок СУМА в Ню Йорку, Ірина Цегельська — голова Пласт-Прияту, д-р Мирослав Прокоп — „Сучасність" Роман Купчинський — „Пролог", Роман Данилюк-Братство кол. вояків Української Дивізії, Ольга Соневицька — Т-во „Самопоміч", а теж відчитувала письмені привіти від о. прот. Володимира Базилевського, настоятель української православної катедри св. Володимира в Ню Йорку, від „Прологу", редакції „Свобода", Об'єднання Письменників „Слово", Українського Музичного Інституту і від Пластової Старшини, а теж декілька особистих привітів.

У мистецькій програмі виступив дівочий співочий ансамбль при Українському Музичному Інституті „Промінь" під проводом Богданни Волянської. Передбачений в програмі виступ Ікера не відбувся з причини його недуги. Йому вислано привіт з підписами всіх присутніх.

Під кінець святочного полуденку відзначено членок-основниць срібними відзнаками за їхнє безперервне 25-літнє членство у Відділі.

З нагоди ювілею, Відділ передав суму 500 дол. на Український Музей і 500 дол. на Пресовий Фонд „Нашого Життя".

Молитвою, що її провів о. Севастіян Шевчук з парохії української католицької церкви св. Юра започатковано і закінчено полуденок. Під кінець усі присутні відспівали український національний гимн.

З нагоди ювілею видано пропам'ятну книжку.

Ген. Кім заперечує...

(Закінчення зі стор. 1)

його ще в 1970 році. Він далі сказав, що визнає себе „революціонером", який плянував встановити парляментарну демократію в Південній Кореї та усунути з провідних постів провідників, „які просякли хабарництвом" і тим визволити 37-мільйонову країну від корупції.

Ген. Кім описав як він роками плянував „зліквідувати" президента Парка. У 1972 році, коли він був командиром Третього армійського корпусу, він плянував силою схопити Парка та змусити його підписати заяву про свою резигнацію. Це було після оголошення нової конституції, на основі якої Парк надав собі майже необмежені повновласті.

Кім заявив, що в 1974 р. взяв револьвер, коли йшов на зустріч з Парком, задумуючи застрілити його, одначе його довголітні приятельські зв'язки з Парком здержали його від виконання замаху. В 1975 р. він знов носився з наміром вбити Парка, одначе він ще раз завагався.

Нав'язуючи до свого вчинку, Кім заявив: „Коли б не було моєї революції 26-го жовтня (тобто вбиття Парка), демократія не була б привернена в нашій країні... Я не зумів докінчити революції, але я осягнув свою мету. Я тепер можу спокійно віддати своє життя. Я не маю жадних викидів совісти за мій вчинок, бо мене оцінять, як такого, що хотів привернути демократію і як героя.

Спеціялісти передбачають, що ген. Кіма засудять на кару смерти. Інші побоюються, що ген. Чан Ту Гван, противник лібералізації, може захопити владу у Південній Кореї.

Святочна Академія в Бруклині-північ

Старанням Об'єднаного Комітету Українських Організацій в Бруклині українська громада в неділю, 18-го листопада ц. р., о год. 4:30 по пол., у залі Українського Національного Дому відзначила річницю Листопадового Зриву, 50-ліття Організації Українських Націоналістів і 20-ліття геройської смерти Степана Бандери.

Програму Академії попередила Служба Божа та Панахида в церкві св. Духа за душі Героїв, які склали своє життя на жертівнику Батьківщини.

Академію започатковано співом американського гимну та співом „Гей у лузі", у виконанні церковного хору під кер. Л. Рейнаровича. Академію відкрив, заступаючи перешкодженого голову інж. Б. Карася, Л. Рейнарович коротко з'ясовуючи важливість цього свята.

Святкову промову виголосив мгр К. Василик проаналізувавши значення Листопадового зриву на дальшу боротьбу за державність українських армій, пізніше УВО, ОУН, УПА та інших військових формацій. Дальшу частину Академії присвячено 50-літтю створення Організації Українських Націоналістів і 20-літтю смерти Провідника ОУН Степана Бандери. Прелегент закінчив словами, що й сьогодні цю ідею продовжують тисячі знаних і незнаних Героїв, які борються за найвищий ідеал народу, тобто за його волю.

У мистецькій частині виступали діти українських шкіл: Я. Білевич, деклямуючи „Листопад" Р. Купчинського, О. Сопель „Наш Львів" І. Савицької і О. Н. Волошин з чуттям віддеклямували „Спіть хлопці спіть" Б. Лепкого і член ООЧСУ І. Макар з ентузіязмом продеклямував „Молитву українського революціонера".

З черги С. Пасторе-Чепак і І. Білевич проспівали два повстанські дуети: 1). „Подай дівчино ручку на прощання" і 2). „Розпрощався стрілець" в муз. обр. Т. Левицького. З приємністю слухалось ці два ніжні і гармонійні голоси. Оперовий співак Л. Рейнарович відспівав: 1. „Не сумую за літами" Г. Китастого, „Синю чічку" М. Гайворонського і героїчну пісню „Вставай Україно" муз. Е. Садовського. Публіка рясними оплесками нагородила його виступ.

Прикінці хор відспівав „В'язанку стрілецьких пісень" М. Гайворонського, „Засумуй трембіто" М. Гайворонського, „Пісню українських героїв" муз. П. Маценка і „У неволі, в полоні страждаєш" музична обробка А. Гнатишина. Голосово і технічно хор зробив значний поступ у порівнянні з виступами попередніх років. Проф. Т. Левицький своїм акомпаньяментом причинився до загального успіху Академії.

Співом українського національного гимну закінчено цю Листопадову Академію.

Л. Р.

ВОРОЖІ Й ПРИХИЛЬНІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ві Сліпому візантійський хрест з XУІІ ст., який виніс ніецький вояк, коли горіла церква в Україні: „Це мій дар для Вас, як для Патріярха, хай Бог дозволить Вам благословити цим хрестом друге тисячоліття християнства українського народу". А далі автор наводить слова Патріярха, висказані на вечірньому бенкеті: „Патріярхальний статут не вмре з моєю особою. Ми здобули цей статут, він існує і з ним підемо вперед з Божим благословенням".

І врешті деякі речі піддає Моравський критиці: „Радісний настрій римських урочистостей попсувала нефортунна номінація нового українського митрополита у Філядельфії. Про неї довідався кардинал Сліпий годину перед комунікатом Ватикану !!! (оклики Моравського- С. Н.)... Трьох кандидатів, поданих кард. Сліпим зіґноровано, а про номінацію о. Любачівського не було з ним консультації. Посипалися масові протести і телеграми до Папи від українських католицьких організацій. Кард. Сліпий відчув цей епізод як особисту зневагу, а єпископи слушно розжалобилися. На площі св. Петра появилися навіть транспаранти з написом: „Морітурі те салютант". Обуренню українських католиків не можна дивуватися...Вони склали цей „згжит" (скреґіт) не на Папу, але на Конґреґацію для східніх Церков, яка свідомо обмежує права кард. Сліпого і уніятської ієрархії (додаймо: і правила доброго виховання, бо кому пошкодив би чемностевий жест супроти старенького кардинала?) За це не можна мати жалю до Папи і розсудливі українці у Римі не мали щодо того сумніву: ще не скоро можна буде опанувати всевладність Курії з її недобрими методами... На загальній авдієнції, Папа звернувся до молодої українки, яка вручила йому збірний протест у справі згаданої номінації, зі словами: „Тримайтеся!"...

Чи не хотів цим сказати Д. Моравський, що новому Папі важко перебороти псевдоекуменічні потягнення, які залишив йому Павло УІ, а яких Курія тримається як реп'ях кожуха, думаючи, що їй вдасться „навернути" Москву?...

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Трентон у поклоні Патріярхові

У неділю, 5-го листопада ц.р. українська католицька громада Трентону та околиці, в 40-річчя хиротонії, вшанувала Патріярха Йосифа Ювілейним Концертом.

Гарно прибрано сцену великим портретом Достойного Ювілята, квіттям, вишивками та ювілейними датами. Дорічну програму, у виконанні трентонських і позамісцевих сил, започатковано релігійним гимном „Боже Великий", що його відспівали всі учасники свята.

Концерт відкрив і ним кермував голова місцевого Відділу Патріярхального Т-ва мґр Микола Нагірняк. Він підкреслив, що хоча на шляху встановлення Української Помісної Церкви ми зустрічаємо великі перешкоди, однак можна сподіватись, що наші невтомні змагання уже внедовзі будуть завершені світлою перемогою правди. На це вказують величаві та масові святкування по всіх країнах і континентах поселення українців.

Парох місцевої церкви св. свщ. Йосафата, о. декан. Ярослав Федик в короткому слові наголосив, що Блаженніший під час московської окупації, а згодом серед нелюдських знущань на засланні та по прибутті на Захід, на протязі довгих 40 років, гідно несе відповідальний і важкий обов'язок керманича Української Церкви. Патріярх робить все, щоб правда про страждання та героїчний змаг Української Церкви й народу стали відомі в широкому світі.

Святочну доповідь, глибоку змістом та з реторичним хистом, виголосив запрошений доповідач о. Лев Любинський, парох помісної церкви св. Архистратига Михаїла в Філядельфії. Він пригадав, що щасливим збігом умовин українська спільнота в цілому світі сьогодні обходить світлу пам'ять *1-го листопада* 1918 року та водночас вшановує одного із найбільших синів України героя — мученика Ісповідника віри Блаженнішого Патріярха Йосифа. Надхнений великим Митрополитом Андреєм о. Йосиф добув у найславніших університетах Европи глибоке загальне й богословське знання та зосередив пильну увагу на догматичну й обрядову схожість обидвох віток нашої Церкви та потребу їхнього зближення і об'єднання. Коли за часів Володимира Великого та Ярослава Мудрого ми мали одну віру та одну Церкву, що духово лучила ввесь народ, скріпляла державне життя і створила одну культуру, тоді українська держава була однією із наймогутніших у світі. Митрополит Андрей та о. Йосиф, своєю невтомною працею і блискучими науковими творими, випередили на 50 років теперішній екуменічний рух. Вони були співтворцями Української Богославської Академії та Богословського Наукового Т-ва у Львові, що їх згодом старанням Блаженнішого відновлено на чужині. Рим тепер є новітнім релігійним, культурним і науковим центром українського народу а Українська Церква стає помісною. Доповідач коротко згадав теж про незавидну долю перших емігрантів в Америці та їхню тугу за своєю Церквою та рідною землею.

П-і Олександра Татомир Городиська з притаманною їй милозвучністю дикції прочитала зворушливе слово визначного достойника римокатолицької церкви Вернфріда ван Стратена, виголошене на Ювілейному Концерті в Римі. Він сказав: „Фальшивий екуменізм є контрастом мучеників... Ваша Церква найбільша і найчисленніша з усіх Східніх Патріярхальних Церков має краще від усіх право на власний патріярхат... Ви мусити бути об'єднані знизу, тоді напевно отримаєте визнання згори". Передаючи Блаженнішому хрест, що його в часі війни врятував з горіючої Української церкви німецький вояк Ван Стратен сказав: „Дав би Бог, щоб Ви Патріярх своєї церкви і свого народу змогли, як колись апостол св. Андрей на київських верхах благословити тим хрестом початок другого тисячоліття в Україні".

Мґр Дарія Кузик з великим зрозумінням прочитала довгу поему „Осанна" відомої поетесси Зої Когут про 50 мільйонів силачів, що ждуть допомоги від слабших й задля перемоги не хочуть перемогти самих себе. „Нехай наказує Москва, Варшава, Рим тільки не свій..." Ворог „Віками твердить, що нас нема, а ми все є І все більше в нас борців." Та вкінці прийде: „Воскресний ранок... Нас в нім не буде. Будуть в нім сини і дочки одержимих і вже руками не чужими нашу історію писатимуть вони..."

Програму переплітано музичними точками студентів УМІ з Ню Йорку та Ірвінґтону кляс: скрипки проф. Рафаіла Венке й фортепіяну проф. Галі Клим. Студенти відограли: скрипаль Бил Аєрбе при фортепіяновому супроводі сестри Марти „Концерт Ґ-дур" Кравчука, піяністка Уляна Пінковська „Листок з альбому" Людкевича та „Органовий прелюд" Баха-Сільоті, скрипачка Аніта Аєрбе при фортепіяновому супроводі сестри Марти „Ліричну пісню" Ворьовки та „Фантазію на українські теми" Шольца. Виступи всіх юних музик були на високому мистецькому рівні, зокрема виконання українських мелодій. Коли на сцені неукраїнська молодь гідно вшановувала нашого Патріярха, тоді чому серед гостей на залі зовсім ня помічалося української молоді. Чи це не сумний недогляд наших молодечих організацій, а перш за все батьків.

Концерт закінчено відспіванням релігійного гимну „Боже вислухай благання" та „Молитвою за Патріярха".

У віданні п. І. Головки був вокальний супровід релігійних гимнів, інж. І. Микитин дбайливо вдекорував сцену та п-і В. Микитин влаштувала перекуску для позамісцевих виконавців програми.

Ювілейний Концерт залишив милий та будуючий спомин дбайливо підготованої і зразково виведеної релігійної імпрези.

Олександер Татомир

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ДО ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

підсипали. В нього почалися судорги, з'явилась безсонниця, підвищилась температура.

Знову з'являється КҐБ і вимагає написати ще одну заяву, але він відмовляється це зробити, тоді йому роблять операцію без наркозу. Снєгірьов пише: „Думаю мене будуть незабаром кінчати. Інших засобів впливу на мене не залишилось".

В жовтні і листопаді 1978 року Снєгірьову знову погано. За словами дружини, що чергувала біля його ліжка в лікарні, Снєгірьов у сні кілька разів кричав: „Січень... шприц... японський укол..." Що то означало, ніхто не знає.

У грудні Снєгірьов сказав друзям, що він буде вимагати від КҐБ, щоб йому дозволили виїхати за кордон на лікування. В бесіді з друзями він каже: „Я йду на цей крок, розуміючи, що це кінець — розкритись вони ніяк не можуть. Але більше я так не можу".

Про свою вимогу Снєгірьов повідомив КҐБ 18-го грудня. Слідчий Слобожанюк пообіцяв повідомити про рішення пізніше. Але Гелій Снєгірьов знав, що то кінець і чекав його. Він давав усні вказівки своїй дружині, серед них такі: після смерти запросити на розтин тіла його приятеля паталоганатома, поховати на Байковому цвинтарі в могилі батька.

28-го грудня лікарі і КҐБ допомогли вмерти Гелію Снєгірьову. І як це сталось ніхто не знає. Це є таємницею. Дружину було повідомлено про смерть через чотири години, коли вже паталоганатомічний розтин тіла було проведено. В той же день Снєгірьова було спалено і поховано наступного дня. КҐБ хотіло якомога швидше приховати сліди свого злочину. Тіло було спалене з тією метою, щоб пізніше не можна було встановити, як було замордовано Снєгірьова. Офіційно було повідомлено, що Снєгірьов помер від раку міхурової залози, а раніше про рак не було ніякої мови.

Снєгірьов помер мученицькою смертю у віці 50 років, пробувши 191 день у в'язниці і 272 дні в лікарні, муки якого тривали 463 дні.

Це так би мовити історія Снєгірьова, але тяжко навіть представити собі, що пережила та людина, її роздуми і переживання.

Якщо ми на хвильку можемо закрити очі і представити себе в камері, де стоять КҐБівські фашисти з палицями, або представити біля себе лікаря зі шприцем в руках, який робить „японський укол", або уявити що нас ведуть до операційного столу, де робитимуть операцію без наркозу, то в нас ще не втрачені людські якості і ми можемо щось робити, щоб історія Гелія не повторилась з іншими.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ МАРІЯЦЬ, член УНС Відд. 183 ім. гет. Івана Мазепи в Детройті, помер 9 листопада 1979 р. на 83-му р. життя. Нар. 1895 р. в Чернівцях, Україна; членом УНС став у 1959 р. Залишив у смутку дружину Софію, дочку Зірку, внучку, брата Петра в Україні, а також рідню в Україні та Америці. Похорон відбувся 13-го листопада 1979 р. на цвинтарі Евергрін, Лівонія, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Залут, секр.

МИХАЙЛО МАСЛІНЧИК, член УНС Відд. 379 св. Юрія в Чікаґо, Ілл., помер 11 листопада на 79-му р. життя. Нар. 1899 р. в с. Бабухів, пов. Рогатин в Україні; членом УНС став 1950 р. Залишив у смутку дочку Марію, 2 внуків і родину в Україні. Похорон відбувся 13 листопада 1979 р. на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Семків, секр.

ГРИГОРІЙ ХРУЩ, член УНС Відд. 441 ім. Тараса Шевченка в Тандер Бей, Онтаріо, Канада, помер 6-го жовтня 1979 р. на 75-му р. життя. Нар 1904 р. в селі Хоробрів, Україна; членом УНС став 1960 р. Залишив у смутку дружину Марію, брата Василя і сестру Катерину в Україні та кузена Моріс Сохан. Похорон відбувся на цвинтарі Моунтен Вю у Тандер Бей, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Д. Заневич, секр.